BITVA U GETTYSBURGU

BITVA u Gettysburgu je nejvýznačnější v dějinách občanské války. O bitvě této zajímavě píše kapitán George L. Kilmer a článek tento ve výtahu tu přinášíme. Velký konflikt u Gettysburgu, Pa., píše jmenovaný, započal prvního měsíce července roku 1863. První skutečná bitka na tomto poli strhla se mezi federálním prvním sborem armády z Potomacu, jemuž velel generál J. F. Reynolds, a mezi konfederačním třetím sborem armády ze Západní Virginie, jemuž velel generál A. P. Hill. Konfederační polní velitel, generál Henry Heth, prohlásil, že "vrazil" do bitky.

Ráno dne 1. července, federální vyzvědači, patřící k oddělení jízdy generála Johna Buforda, oznámili, že konfederační vojsko Hethova oddělení blíží se k městu podél Cashtown (Chambersburg) dálnice od severozápadu. Když tato zpráva došla Reynoldse, jízda generála Buforda a artilerie bojovala s nepřítelem asi míli od města. Reynolds vypravil se okamžitě k místu střelby, nařídiv generálu Abner Doubledayovi, aby přispěchal se svým prvním sborem a generálu O. O. Howardovi, aby přispěchal s jedenáctým sborem.

Reynolds osobně řídil rozvinutí se divise generála James Wadswortha, aby měřila se s Hethovými muži, kteří se zdáli příliš silnými, než aby mohli býti zadrženi jízdou. V krátké době tato divise odrazila 2 Hethovy brigády, zajavši jednoho brigadiera s valnou částí jeho štábu. Reynolds zastřelen byl konfederačním ostrostřelcem.

Kolem poledne Howard dostihl válečné čáry před svým sborem a ujal se velení. Zatím co jedenáctý sbor blížil se k bojišti, Bufordovi muži oznámili, že nový konfederační pluk pochoduje přímo od severu po cestě od Carlisle. To byl sbor generála R. S. Ewella, který před tím operoval na severu až u New Yorku.

Ewell velel divisi generála Jubal Earlyho, generála R. E. Rodese a generála Ed. Johnsona. — Johnsonova divise byla nejdále a jenom Rodes a Early brali účastenství na boji prvního července. Howardův jedenáctý sbor s dvojnásobnou rychlostí přispěchal na bojiště. Divise generála Francise C. Barlowa a generála Carla Shurze rozvinula se severně a severozápadně od města, aby čelila Ewellovi. Divise generála A. von Steinwehra dostala se na hřeben Cemetery pahorku, utvořivši tak první solidní linii na pahorcích, které tvořily hlavní federální obranu během těžkého boje u Gettysburgu.

Kolem 4:30 hodin odpoledne mužstvo Barlowa a Shurze bylo poraženo Ewellem a ustupovalo, aby spojilo se se svými kamarády na Cemetery pahorku. Earlyovo konfederační vojsko mělo ulice města za svoji basi. Toto jižním směrem postupující křídlo zahnalo nepřítele až do pozadí válečné čáry prvního sboru, západně od Semiňary hřbetu. Když Doubleday viděl, že jedenáctý sbor je ve velkém nebezpečí býti poraženu na hlavu, dal povel k ústupu. S velkou nesnází dostal svoje regimenty a baterie na Cemetery Hill dříve, než Ewell zaujal ulice, vedoucí ku hřbetu.

Konfederační velitel, generál R. E. Lee, dostihl válečné čáry odpoledne a řídil postup armády. Jeho protivník, velitel federální armády, George G. Meade, přibyl až po půlnoci.

Během nejrudší bitvy přibyl první generál W. S. Hancock do popředí s úplnou právomocí zastupovati Meada. Hancock řídil soustředění federálních vojsk na Cemetery hřbetu. Ježto Lee hodlal pokračovati v zápase, toto Hancockovo rozhodnutí o soustředění vojska na pahorcích přimělo Meada, aby bránil se na tomto základě.

Pahorky, na kterých se armáda z Potomacu soustředila, sestávají z dobře utvořeného hřebene, rozšiřujícího se od prominentního vrcholku blízko Gettysburgu, známého jako Cemetery pahorek k ještě vyšším pahorkům, známým pode jménem Big Round Top a Little Round Top. U pahorku Little Round Top je skalnatý parbek, známý pode jménem Dáblovo doupě. Východně od Cemetery pahorku je chlum, známý pode jménem Culpův pahorek.

Obě armády byly asi míli od sebe při rozbřesku druhého dne bitvy. Lee-ova obrana nalézala se v prohlubině. Hillův a Longstreetův sbor nalézal se na Seminary hřebenu, který rozprostírá se rovnoběžně s Cemetery hřebenem a Ewellův sbor byl před Cemetery pahorkem a Culpovým kopcem. Hancockův druhý sbor a Doubledayův první sbor zaujaly stanovisko na linii od Cemetery pahorku jižně podél hřebenu. Sicklesovi bylo nařízeno, aby prodloužil linii jižně až k Round Topu třetím sborem.

Lee nařídil svému pravému a levému křídlu napadnouti pravou a levou stranu Meadovy armády v stejné době a v téže době měl Hill, vůdce středu, napadnouti střed federální armády, tak aby zabráněno bylo sesílení kteréhokoliv křídla. Longstreet napadl pravou stranu federální armády, jíž velel Ciekles, ve 4 hodiny odpoledne, když před tím artilerie vytrvale pálila proti úhlu, tvořenému Sicklesovými vojiny při broskvovém háji na Emmitsburgské cestě. Bitva rozproudila se mezi lány polí, skalami, roklinami a mezi stromovím a trvala až do pozdních hodin nočních.

Ewell, který nalézal se na levém křídle Lee-ovy armády, nenapadl Meade-ovu pravou stranu na Cemetery pahorku, až když Langstreetův výpad na levé straně Round Topu byl částečně odražen. Johnsonova divise dobyla pak pruh poprsí hradby federální armády právě před večerem. — Earlyova divise, mající Gordonovu brigádu v reservě, útočila prudce na Cemetery pahorek, ale byla odražena v prudkém zápasu, když obě armády přiblížily se těsně k sobě.

Přes to, že prudké útoky konfederační armády na armádu federální byly odraženy dne 2. července, velitel konfederační armády připravoval se pokračovati ve své taktice dne následujícího. — Rozhodl se sesíliti divisi a postaviti sesílený odpor proti federálnímu středu.

Generálu Longstreetovi bylo nařízeno, aby připravil se k hlavnímu útoku. Mužstvo Longstreetovo bylo sesíleno divisí generála George E. Picketta, která dostihla bojiště odpoledne předcházejícího dne. Tato divise čítala asi 9.000 mužů. Divise generála Hetha z Hillova sboru byla vyvolena, aby podporovala útok Pickettova mužstva.

Mužstvu, které mělo býti napadeno, velel generál W. S. Hancock. Sestávalo z druhého, třetího a jedenáctého sboru. Federální vojsko na okamžik zastavilo palbu a to přimělo Pickettovo mužstvo k postupu. Jakmile přišlo toto mužstvo na dostřel k federálnímu vojsku, toto zahájilo na ně prudký útok. Rozvinul se prudký boj. Obě zápasící strany držely se statečně. Federální vojsko uvítalo nepřítele deštěm kulí a dělostřelectvo na Little Round Topu prudkou palbou. Konfederační vojsko bylo rychle doplňováno zálohami, ale nezískalo výhodného postavení.

Vida nezbytí, Pickett po delším marném útoku nařídil ústup. Ztráty byly značné na obou stranách. Třídenní tuhá bitva tato skončila vítězstvím federálního vojska.

TI PRVNÍ BUDOU POSLEDNÍMI . . .

Některá ta biblická sentence přece jen obsahuje kolikrát mnoho pravdy, ale nesmí se zásluha ta přičítat oněm velemoudrým mužům, kteří bibli psali. Těch lidí bylo mnoho a mnozí napsali opravdu moudré věci, zatím co jiní znešvařili bibli do té míry, že ztrácí v pravdě na své svatosti a člověk rozumný si může vážit bible jen v tom, co obsahuje dobrého.

Avšak to jen tak mimochodem. Vzpomínáme si na slova Ježíšova "Ti první budou posledními a poslední prvními." Je to stará pravda, která se mnohokrát uplatnila ve starých dobách ještě, dávno před Ježíšem a budou se uplatňovat ještě dál. Byla by se ukazovala i tenkrát, kdyby vůbec žádného Ježíše nebylo. V našich dobách dá se pravda ta znamenitě připnout na Němce, když mluvíme o celých národech, nebo na skupiny, když mluvíme o skupinách. Může se připnout na jednotlivce, když mluvíme o jednotlivcích. Vzpomeňme těch dob, kdy po vítězství Prušáků nad Francií Německo šílelo radostí a začalo pomýšlet na dalekosáhlejší věci, na panství celého světa. Teprve tenkrát začala myšlenka pangermanismu pronikat mysle německých "kulturtraegrů" a začalo se pochopovat, že přece jen byla by uskutečnitelna. Německo vrhlo se na chemickou vědu, pokoušelo se dobýti si úspěchů ve filosofii, německá lžikultura vítězila svou domnělou silou a také lácí. Lipsko stalo se světovým trhem knihkupeckým. Německý průmysl a ještě více německý obchod podmaňovaly si znenáhla nejbližší své sousedství a potom země vzdálenější. Amerika, tak veliká a silná Amerika neuvědomovala si svou strašlivou sílu a nemohla nijak soutěžit s Německem. Po válce bude jinak. Dnes jasně to vidíme. Ti první budou posledními a poslední prvními, abychom tedy užili oněch církevních slov. Bylo na čase, aby svět začal pochopovat, aby se svět probudil. Anglie dobře tušila všecko to nebezpečenství a přece se nepřipravovala. Nevěřila vlastně ani všem těm svým předtuchám o blížícím se nebezpečenství. I Amerika váhala do poslední chvíle. Německá lžikultura zdála se vyvolávat obdiv celého světa, ale ve lžikultuře té nebylo poctivosti a nebylo pravdy. Neměla pevných základů a nemohl mít tudíž ani obdiv ostatního světa oné trvalosti. Když německý kaisr pozdvihl meč, všecka ohyzdnost německé lžikultury ukázala se v pravém světle. Německá domnělá intelligence až na nepatrné výjimky přiklonila se k brutálnímu násilí. Jejich intelligence neměla mravního podkladu, věda neměla pravdy. A dnes i samotní Němci pochopují, že nemohou si násilím vydobýti prvního místa mezi národy a nemohou být nositeli civilisace a kultury na světě. Francie vzpomene si jen jednoho případu, jak kterýsi německý lékař po svém zachránění z těžkého zranění francouzskou ošetřovatelkou při loučení brutálně zlámal této ruce v zápěstí, a to uvědomění bude stačit na odsouzení celého národa.

A všecko, co může být řečeno o jednotlivých národech může být pověděno o jednotlivcích. Ti první budou posledními a poslední prvními. —

PŮVOD NAŠICH SVÁTKŮ.

NAŠE americké svátky ve skutečnosti jsou plny dojemných pocitů. Čtvrtý červenec na rozdíl od nich sám se utvořil, ale ostatní vzaly původ svůj za různých příležitostí a staly se svátky namnoze po delší nebo kratší agitaci. Dvacátý druhý den měsíce února, kdy oslavují se narozeniny "otce vlasti," stal se svátkem za všeobecného souhlasu a také všude jest oslavován. Má svůj původ ve slavnostní večeři v newyorské taverně roku 1783, kdy sešla se společnost, aby vyslechla originelní řeči a chvalozpěvy na Washingtona a provedla nesčetné přípitky. Nadšení přetrvalo víno a když shromáždění gentlemani vesele na vratkých nohou ubírali se k domovu, přislíbili si slovem i rukou dáním, že se opětně sejdou u příležitosti příštího výročí. Obyčej ten považován zprvu za čistě stranický, rozšířil se později na spolkové kruhy a ujal se u všech Američanů jako svátek. Stoupenci Jeffersonovi pokusili se o podobné zasvěcení památky jeho, leč slavení se neujalo v národě.

Den díkůčinění čili "americké posvícení" byl sektářský a náboženský právě jako politický svátek od svého počátku a pocity oslavovatelů hrály v něm vždy vážnou roli. Jedním ze zvyků, který dlouho potrval v dobrých starých novo-anglických domácnostech až do poloviny minulého století, pozůstával v položení pěti zrnek kukuřice na talíř každé osoby u stolu v upomínku dne v první koloniální historii, kdy pět lodí vplulo do přístavu právě v čas, aby zahnaly příšeru hladu. Byl to Jiří Washington, jenž ustanovil první národní den díkůčinění na podnět kongresu po přijmutí konstituce. Po mnoho let však zachovávání svátku zůstalo věcí státu a ve skutečnosti obmezovalo se na Novo-anglicko. Jako 22. únor díkůčinění stalo se všeobecným postupně po většině vlivem různých osob, zejména ženy, paní Mary J. Hale-ové, která hlásala dodržování svátku celými Spojenými Státy po dvacet roků v redakčních sloupcích 'Godey's Lady's Book.'

KVETOUCÍ ÚSTAV, KTERÝ JEST CTÍ PODNIKAVOSTI A OSADNÍMU DUCHU V JEHO ZÁPADNÍM DISTRIKTU MĚSTA CHICAGA.

Založený místními finančníky, silně podporovaný místními obchodníky a pevně spoluprací lidu schvalovaný, těší se neobyčejnému úspěchu, pevně založenému na důvěře lidu — zasloužené důvěře osady.

Mezi oblíbenými ústavy velkého jihozápadního distriktu města Chicaga, není žádného s úspěšnějším nebo potěšitelnějším rekordem, nežli Americká Státní Banka, která je střediskem nejen finančního obchodu, ale rovněž občanské činnosti toho okolí — jež jest tím, čím má moderní banka být. Je to ústav, který vdechuje vzduch osadní spolupráce. Založený na naprosté důvěře ve své chvalně známé zakladatele, dokázal svoji pevnost a zaujmul vysoké místo mezi bankami velkoměsta, jakož i v pozornosti a vážnosti osady, které slouží. A svého zdaru dobře si zasloužil, poněvadž byl založen na správných a obezřetných bankovních methodách, k nimž připojil vysoký smysl pro zodpovědnost své veřejnosti, horlivost místním zájmům a jasné nazírání na potřeby sousedství. Za příklad nemůže nic lépe sloužiti, nežli Americká Státní Banka v soudružnosti, jež jest nanejvýše v každém sousedství žádoucí — duchu, který muže v zájmu pokroku, vývinu a úspěchu dohromady spojuje.

JAMES F. ŠTĚPINA
President a ředitel.

EMANUEL BERÁNEK,
Vice-pres.—Ředitel.

ADOLF J. KRÁSA
kasír.

MICHAEL ZIMMER
Předseda sboru ředitelů.

Americká Státní Banka v Chicagu otevřela své dvéře pro obchod dne 5. dubna, 1911, se splaceným kapitálem a přebytkem $350,000.00. Na den otevření přijmula $34,942.45 na vkladech, jež od toho dne stále vzrůstaly, až na toto datum celkové vklady dostoupily velkého obnosu $2,450,000.00, kdežto zdroje banky na toto datum obnášely $2,969,689.38. Opravdu obdivuhodná ukázka a jedna, na níž jihozápadní část města má plné právo býti hrdou.

Banka byla založena panem Janem Karlem, který požíval třicetipětileté zkušenosti jako bankéř, za výpomoci p. James F. Štěpiny, jenž až do založení této banky zabýval se po dobu dvaceti osmi let obchodem půjčování na první markýce. Původní kapitál a přebytek byly ve čtyrech dnech přepsány, což v hojné míře svědčilo o vzácné cti a dokazovalo schopnost a zachovalost občanů na organisování se podílejících.

V září roku 1913 kapitál a přebytek banky vzrostly na $500,000.00 a další akcie byly prodány počtu vynikajících vysoce finančně a obchodně postavených mužů, kteří se zabývají obchodem v bezprostředním okolí banky a z nichž téměř všichni jsou činnými členy jihozápadního sdružení obchodníků. Ve skutečnosti, byla to zásada pp. Jana Karla a James Štěpiny, organisátorů banky, aby byly akcie prodávány pouze takovým osobám, jež by se staly zákazníky banky a pomocí jejich vlivu aby banka mohla na vzrůstání obchodu počítat. Množství nabídek bylo jim na koupi akcií učiněno "Loop" finančníky, všechny ale byly odmrštěny. V lednu roku 1917 bylo $100,000.00 vzato z dodatečných výdělků a přidáno ku přebytku, čímž kapitál a přebytek dostoupily na $600,000.00. V čase, kdy toto bylo psáno, kapitál, přebytek a nerozdělený výtěžek obnášel více, nežli $685,000.00.

Pan James F. Štěpina, jenž byl banky prvým kasírem, nastoupil místo předsedy po žalostném úmrtí p. Jana Karla; a za schopného vedení p. Štěpiny, podporovaného jeho vysoce chvalnou pověstí a velikou oblibeností mezi v cizině rozeným obyvatelstvem v městě, banka zkvétala jako vavřín. Pan Adolf J. Krása, kasír banky, nastoupil to místo, když se pan Štěpina stal předsedou, a on též byl činným a nadšeným v zájmu zvýšení dobra ústavu.

Americká Státní Banka jest umístěna v čís. 1825-1827 Blue Island avenue, roh Loomis ulice a jest střediskem jednoho z nejvíce kosmopolitních distriktů tohoto kosmopolitního města. Tento distrikt jest většinou obydlený příslušníky následujících národností, mimo Američany a anglicky mluvícího plemene: Češi, Chorvaté, Němci, Holanďané, Poláci, Rusové, Srbové, Slovenci, Slováci, Švédové a Norvéžané. Klerkové a úředníci zaměstnaní na bance mohou mluviti většinou těchto jazyků a všem národnostem jest umožněno cítiti se na Americké Státní Bance jako doma.

Úplný seznam úředníků a ředitelů Americké Státní Banky jest jak následuje:

James F. Štěpina, president; Adolf J. Krása, kasír; Emanuel Beránek, místopresident.

Sbor ředitelů—Michael Zimmer, předseda, bývalý šerif okresu Cook, Illinois, a kontrolor města Chicaga; Emanuel Beránek od Babcock, Rushton & Co.; Dr. Anton Biankini, vydavatel časopisu "Croation Flag;" John A. Červenka, klerk přobátního soudu a předseda Pilsen Brewing Co.; Jos. Dušek, komisionářský obchodník; John Fučík, na odpočinku; V. A. Geringer, tiskař a vydavatel; John C. Krása, pozemkový a půjčovní obchodník; James F. Štěpina, president; Ernest Kunde, president Mutual Brewing Co.

Se svým závodním kapitálem a přebytkem $600,000.00, nerozděleným výtěžkem $60,000.00 a úhrnnými zdroji, přesahujícími $3,600,000.00, akcie Americké Státní Banky s tržní hodnotou $190 za dílec, jsou pevně drženy podílníky, kteří, jak se udává, jsou z velké části obchodníci v tom okolí.

Americká Státní Banka jest lidový ústav v nejlepším smyslu toho slova — druh banky, jaká by měla býti nalezena v činnosti za vlády republikánské formy. Je to v pravdě Americká banka, pokroková ve svých idejích, jež nečiní žádné odlišování tříd a v souhlasu stejné kvality pečlivého, zdvořilého zacházení s malým vkladatelem, jako s člověkem, jenž má na banku velký obnos uložený; shledává svoji sílu v jednotě počtu, v loyálnosti svých zákazníků a v loyálnosti vůči nim; a tyto znamenité zásady řízení zvítězily a udržují úplnou důvěru zalidněné osady, které banka slouží tak dobře. Jest přijmuta za člena chicagské vyrovnávací banky a pod její dohledem, které podává pět úplných zpráv každého roku.

Jest rovněž pod státním dohledem, je pravidelně prohlížena a podává pět podrobných zpráv každého roku bankovnímu odboru státu Illinois.

Vláda nařizuje nám šetřiti

životní potraviny

My však radíme Vám

šetřiti Vašími penězi!

Velmi snadno lze tak učiniti v obchodě našem, neb naše poctivá váha a mírná cena vás o tom přesvědčí.

Naše zboží jest vždy čerstvé!

Čeští prodavači vás obslouží.

Čerstvá grocerie, vejce, zelenina a různé delikatesní zboží.

LYNÁM & BRENNAN

Velký obchod grocerní

2206-08 jižní 16. ulice. **Tel. Douglas 6096.**

Amerika nejdříve v srdcích našich!